

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkozenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

[Strona główna](#) > [Start](#)

Osoby niepełnosprawne w społeczeństwie wiedzy

"Jako nauczyciele, doradcy i przedstawiciele instytucji musimy dbać o to aby świat był otwarty dla studentów i nie możemy go zamykać. Jesteśmy odpowiedzialni za otwieranie świata. Za dawanie, a nie blokowanie możliwości jakie mają nasi studenci i w ten sposób ich wolność leży w naszych rękach. Oni muszą wziąć za nią odpowiedzialność ale to my ją mamy w naszych rękach. My możemy uczynić świat szerszym lub możemy uczynić go zawężonym. Możemy nawet zamknąć go".

Willy Aastrup
Filozof i Dyrektor Biura z Uniwersytetu w Aarhus

W dniu 20.01.2006 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona zagadnieniom kształcenia osób niepełnosprawnych na poziomie studiów wyższych. Konferencja „**Osoby niepełnosprawni w społeczeństwie wiedzy**” została zorganizowana w ramach programu IDOL (ang. Inclusion of Disabled in Open Labour Market), którego koordynatorem jest Uniwersytet Jagielloński, a głównym celem tego programu jest

opracowanie zasad wsparcia edukacyjnego i pomocy socjalnej dla studentów niepełnosprawnych.

W Polsce według Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku ok. 5,5 mln obywateli to osoby uznane za niepełnosprawne. W tej liczbie oczywiście są osoby o różnych dysfunkcjach. Mogą to być dysfunkcje ruchowe, mentalne czy typowo zdrowotne, jak osoby z alergią czy chore na cukrzycę. Tak szeroki zakres niepełnosprawności wynika z orzecznictwa polskiego w zakresie niepełnosprawności.

W czasie krakowskiej konferencji najwięcej uwagi poświęcono zwiększeniu udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym kraju, co w dużej mierze zależy od możliwości zdobycia odpowiedniego wykształcenia. Im wykształcenie jest wyższe tym uczestnictwo ludzi niepełnosprawnych w życiu publicznym będzie większe. Dane statystyczne alarmują. Jedynie 3,7% niepełnosprawnych może wykazać się wykształceniem wyższym. Aż 34% niepełnosprawnych zakończyło edukację na szkole podstawowej, a 37% na szkole zawodowej. Taka struktura wykształcenia niepełnosprawnych wynika ze starego modelu kształcenia, gdzie edukacja tych osób skupiała się jedynie na zaspokojeniu ich podstawowych potrzeb i niezbędnego przygotowania do samodzielnego życia. Tworzono szkoły specjalne do których uczęszczały osoby o dysfunkcjach zarówno mentalnych, jak i typowo ruchowych, gdyż większość szkół publicznych nie była przygotowana do kształcenia osób poruszających się na wózkach inwalidzkich (bariery przestrzenne), niewidomych i głuchoniemych (brak odpowiedniego wyposażenia). Niski poziom nauczania sprawia, że niewielu uczniów niepełnosprawnych osiąga wykształcenie średnie, a z tej grupy na studia wyższe dostają się nieliczni. Obecnie w Polsce na ok. 2 mln studentów studiuje jedynie 9300 studentów niepełnosprawnych, co daje zaledwie 0,5% wszystkich studiujących. Dla porównania na Politechnice Gdańskiej obecnie studiuje 17644 studentów, z czego 108 osób to studenci niepełnosprawni (0,6%) (dane z Działu Kształcenia na dzień 30.11.2005 r., brak niestety informacji o stopniu niepełnosprawności). Odsetek studentów na uczelniach w innych krajach europejskich sięga 3%.

Co można uczynić, aby zmienić te niekorzystne dane? W referatach wygłoszonych na konferencji podkreślano wielkie znaczenie zmiany filozofii podejścia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zmiana podejścia z typowo medycznego modelu niepełnosprawności na rzecz modelu społecznego, gdzie osoba niepełnosprawna jest postrzegana jako pełnoprawny obywatel, a nie jedynie jako pacjent, który jest klientem i podopiecznym odpowiednich służb opiekuńczych i dobroczynnych. Należy dążyć do zmiany wizerunku osoby niepełnosprawnej, z takiego, gdzie określa się ją jako osobę zależną, niezdolną do pracy i wymagającą stałej pomocy innych, na podejście, które podkreśla jej uzdolnienia i wymaga jedynie aktywnych form wspierania ich aktywności.

W sposób bardzo wyraźny model społeczny podejścia do niepełnosprawności ujęty został w Deklaracji Madryckiej przyjętej w 2002 roku na Europejskim Kongresie na rzecz Osób Niepełnosprawnych. Podkreślić należy przede wszystkim to, że niepełnosprawni powinni być postrzegani jako osoby obdarzone pełnymi prawami, takimi samymi jak inni obywatele i konsumenci oraz że osoby niepełnosprawne mają prawo do podejmowania niezależnych decyzji. W niektórych krajach przyjęte już zostały ustawy przeciwdziałające dyskryminacji, na podstawie których kształtowane są inne ustawy np. te związane z edukacją. Każdy, kto ukończył szkołę średnią i zdał pozytywnie egzaminy wstępne, ma prawo wyboru kierunku studiów. Ograniczenia wynikające z niepełnosprawności nie powinny mieć znaczenia. Oczywiście można i trzeba dyskutować, w jaki sposób zapewnić osobom niepełnosprawnym wsparcie edukacyjne, aby wyrównać ich szanse w zdobyciu odpowiedniego wykształcenia.

Studenci niepełnosprawni powinni być traktowani pod względem wymagań na równi ze studentami pełnosprawnymi. Związane jest to z ogólną misją szkoły, która ma gwarantować, że wszyscy absolwenci zdobywają kwalifikacje na takim poziomie, jaki wynika z uzyskanych ocen. Szkoła

gwarantuje jakość nauczania, stąd student niepełnosprawny jest uważany za studenta, jak to dobitnie podkreślił Willy Aastrup z University of Aarhus (Dania). Umiejętności i wiedza studenta niepełnosprawnego powinny być takie same jak studenta pełnosprawnego. Wiedzę z przedmiotów kluczowych dla danej specjalności, student niepełnosprawny powinien zdobyć w pełni - bez żadnych ulg w zakresie merytorycznym. Równe traktowanie jest obowiązkiem uczelni, a o ulgach można jedynie rozmawiać w zakresie przedmiotów dodatkowych, tworząc indywidualne ścieżki edukacji.

Równe szanse dla studentów niepełnosprawnych to stworzenie odpowiednich warunków studiowania. Należy przede wszystkim dążyć do zniesienia ograniczeń w dostępie do infrastruktury uczelni oraz zapewnić odpowiednie wsparcie sprzętowe i informacyjne każdemu ze studentów z uwzględnieniem jego dysfunkcji. Likwidacja barier architektonicznych jest kosztowna, ale niezbędna do stworzenia przestrzeni przyjaznej osobom niepełnosprawnym. Wiele w tym zakresie już się wykonuje, ale brak informacji o dostępności poszczególnych obiektów jest nadal znikoma. Według Prawa Budowlanego wszystkie nowe obiekty powinny być już dostępne. Niestety poziom dostosowania wielu uczelni jest w dużej mierze zależny od świadomości i wyczulenia projektanta na potrzeby osób niepełnosprawnych.

Wsparcie edukacyjne studentów niepełnosprawnych polega również na odpowiednim wyposażeniu ich w pomoce i urządzenia, które mają kompensować ich dysfunkcje. Osoby niewidome i słabo widzące powinny mieć dostęp do notesów Brajla, magnetofonów i odpowiedniego oprzyrządowania komputerów osobistych, a osoby głuchonieme powinny mieć ułatwiony dostęp do materiałów piśmiennych czy wykładów dostępnych w internecie. Profesor Alan Hurst z University of Central Lancashire z Preston, przedstawił model wsparcia studentów niepełnosprawnych realizowany w Wielkiej Brytanii. Zabezpieczeniem pomocy i odpowiednich urządzeń wspomagających naukę w Wielkiej Brytanii zajmuje się sama uczelnia. W większości przypadków student niepełnosprawny otrzymuje specjalne stypendium z którego sam opłaca usługi niezbędne do realizacji programu studiów tj, wypożyczanie lub zakup sprzętu komputerowego, usługi skanowania notatek czy opłata za osobistego asystenta lub tłumacza języka migowego. Profesor Alan Hurst zwrócił uwagę na konieczność dostosowania programów studiów, wykładów i egzaminów, aby mogły z nich korzystać osoby niepełnosprawne o różnych dysfunkcjach. Są to elementy niezbędne do realizacji społecznego modelu edukacji opartego na równym dostępie do wiedzy i wykształcenia.

Promocja nauki i świata opartego na wiedzy jest koniecznością i powinnością każdej uczelni wyższej. Działania promocyjne powinny być również kierowane do osób niepełnosprawnych, gdyż w ten sposób możemy kreować przyjazny obraz uczelni. Niestety na 89 ubiegłorocznych imprez w ramach III Bałtyckiego Festiwalu Nauki realizowanych przez naszą Uczelnię, tylko 8 imprez było opisanych jako dostępne dla niepełnosprawnych (dane ze strony internetowej Festiwalu). Skąd taka znikoma ilość dostępnych imprez, jeżeli już mamy na Uczelni obiekty przystosowane do potrzeb osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Jedynie Wydział Oceanotechniki i Okrętownictwa wykorzystał w pełni swoją siedzibę i zaprosił niepełnosprawnych (5 na 6 imprez było dostępnych dla osób niepełnosprawnych). Pozostałe wydziały nie zauważyły faktu, że osoba na wózku inwalidzkim mogłaby skorzystać z imprez promujących Politechnikę Gdańską. Niezrozumiałe jest wpisywanie braku dostępności na terenach AOS-u czy pikniku na Skwerze Kościuszki w Gdyni. Przy najbliższej edycji Festiwalu należałoby jasno określić kryteria dostępności poszczególnych imprez i w miarę możliwości realizować je wyłącznie w obiektach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wiele barier ograniczających dostęp do edukacji jest wynikiem niezrozumienia potrzeb osób niepełnosprawnych. Należy wiedzieć, że to dzięki dobrze przygotowanym programom nauczania, szkoły wyższe mogą włączyć się w budowanie społeczeństwa obywatelskiego, które szanuje odmienność ludzi i stwarza wszystkim równe szanse rozwoju. Budzenie świadomości społecznej to element programu edukacyjnego realizowanego na Wydziale Architektury Politechniki Gdańskiej

w ramach którego prowadzone są warsztaty studenckie „Miasta Bez Barrier”. Celem tych warsztatów jest uświadomienie młodym projektantom konieczności projektowania z myślą o potrzebach wszystkich użytkowników otaczającej nas przestrzeni, w tym szczególnie osób niepełnosprawnych.

dr inż. arch. Marek Wysocki

Wydział Architektury PG

<http://laboratoria.net/home/10859.html>

Informacje dnia: [Rozpoczęło się odliczanie do Targów PCI Days](#) [Długoterminowe skutki COVID-19](#) [Reakcje mieszkańców różnych krajów na wybuch wojny](#) [Niemcy otwierają Centrum Astrofizyki](#) [Prywatna misja na ISS wystartowała m.in. z polskim sprzętem do badania mózgu](#) [Prognozy wiosenne są dla synoptyków dużym wyzwaniem](#) [Rozpoczęło się odliczanie do Targów PCI Days](#) [Długoterminowe skutki COVID-19](#) [Reakcje mieszkańców różnych krajów na wybuch wojny](#) [Niemcy otwierają Centrum Astrofizyki](#) [Prywatna misja na ISS wystartowała m.in. z polskim sprzętem do badania mózgu](#) [Prognozy wiosenne są dla synoptyków dużym wyzwaniem](#) [Rozpoczęło się odliczanie do Targów PCI Days](#) [Długoterminowe skutki COVID-19](#) [Reakcje mieszkańców różnych krajów na wybuch wojny](#) [Niemcy otwierają Centrum Astrofizyki](#) [Prywatna misja na ISS wystartowała m.in. z polskim sprzętem do badania mózgu](#) [Prognozy wiosenne są dla synoptyków dużym wyzwaniem](#)

Partnerzy